

Az MKKE klub kincsdnyá

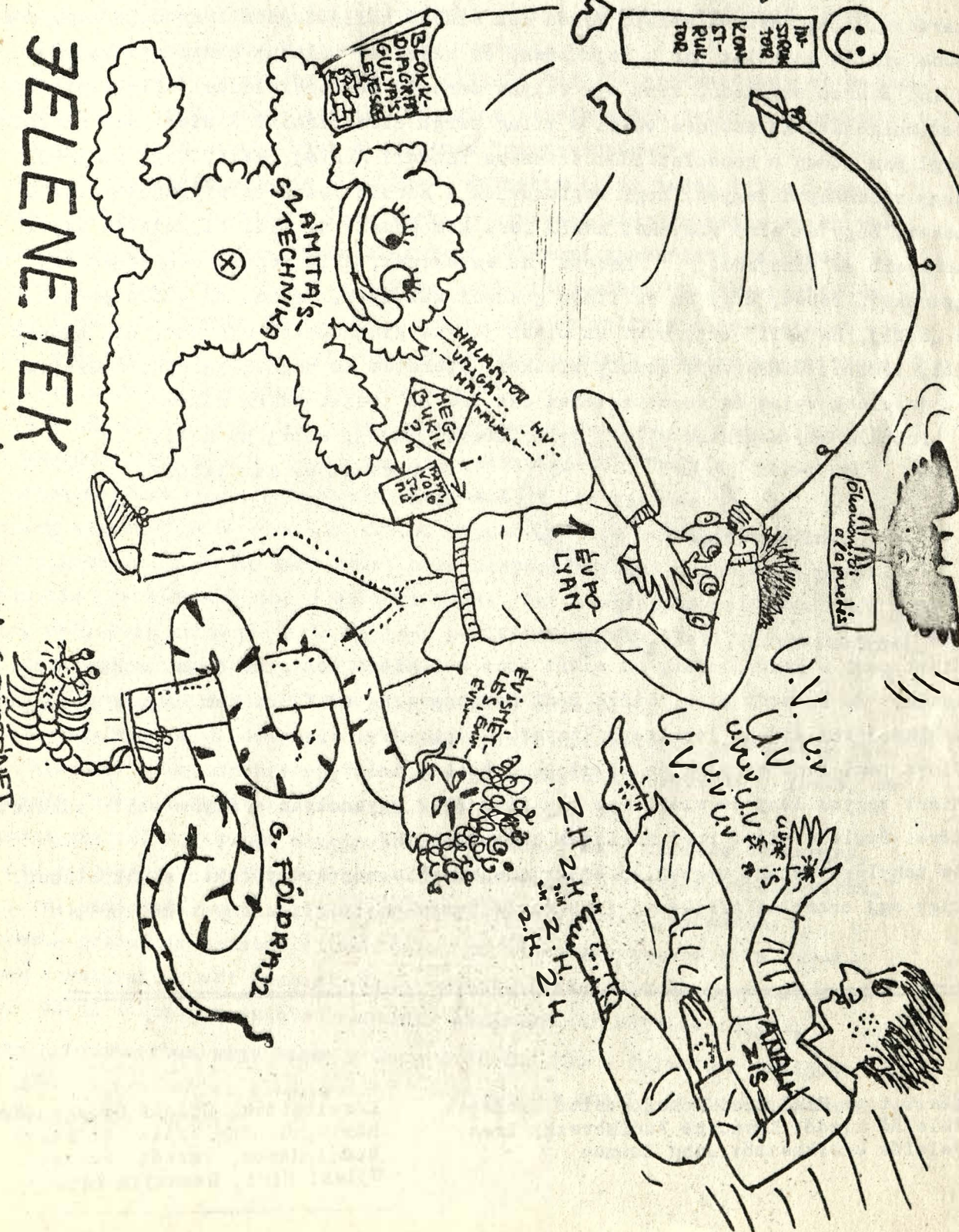
1982. X. 26

KÖZGÁZ
KLUB

SZOCIÁLGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
 KÖZLÖNTI KÖNYVTÁRA
 Budapest IX., Dimitrov tér 8.

JELENETEK
EGY ELŐS ÉLETEBŐL

G. TÖRTENET

"Szólj, szólj ha kell,
a csend az nem felel"

"Szólj, szólj ha kell,

a csend az nem felel" - hangzik a népszerű pol-beat dal szövege. Sokan éneklik ezt mindenhol, ahol gitár van és száll a dal. Vajon mindenki, aki énekl

li, érti is ezt? "A csend az nem felel", még erre a kérdésre sem.
A némaság nem oldja meg problémáidat, nem tudsz vitázni vele, és hiába kérdezel tőle, nem válaszol. Neked nem szabad hallgatagnak lenned. Neked, nekünk millió gondolat jár a fejünkben, és százezer választ kereső miatt. Hurcolni akarod magadban, mint egy súlyos terhet? Kézlegyintéssel elintézni fontos dolgokat? Közömbössé válni a világ pergő élete iránt? S miért nem szólalsz meg? Nem tudod a gondolataidat szavakba önteni? Muszáj, kell, hogy beszélj, hogy véleményed legyen, hogy megismerjék a körülötted élők a gondolataidat. Lehet, hogy az első szavakat nehéz lesz kimondani, de hidd el, azután egyre könnyebb és könnyebb. Keresd az embereket, akik megértenek téged, ne légy gyanakvó, lehet, hogy ők is ilyen gonddal küzdenek. Tudod, én azért harcolok a "Szólj, ha kell"-ért, mert az olyan jó, ha kimondhatom mindazt, ami bennem dől, tombol. Szeretem a komoly vitákat, szeretem ha meghallgatnak, szeretem ha érvelnek velem és természetesen azt is, ha igazat adnak nekem.

Próbáld ki, meglátod milyen igaz, hogy: "Szólj, szólj ha kell,
a csend az nem felel"

Miért pont a Földön élek, és miért pont ma? Miért nem ezer évvel előbb, vagy később? És ha most élek, miért pont Magyarországon? Miért nem vagyok egy új-zélandi törzsfőnök legkisebb lánya?

Miért pont alma az alma és miért pont toll a toll?

Miért vagyok lány és miért nem fiú? Hisz ugyanolyan esélyem volt mindkettőre. Szüleim miért pont Máriának kereszteltek?

De tényleg! Miért vagyok én ember? Lehetnék mondjuk egy kukac egy körtében, vagy egy oroszlán Afrikában /emberevő/, vagy egy pici, aranyos kolibri.

Néhány gondolat a közgazdász képzés kapcsán

Nem célokom egy talpig felfegyverzett gondolatrendszer kipattintása a fejemből, de nem is célokom a közgazdászképzés fején álló kolosszusát a lábára állítani. Pusztán néhány gondolat erejéig szeretnék hozzájárulni a közgazdászképzésről folyó vitához.

A közgazdászképzés reformja egy összetett folyamat. Ezt a folyamatot pusztán célszerűségéből három részre osztottam: a képzés intézményrendszerének reformja, a képzés szakosításának reformja, és a tananyag reformja. Most csak a képzés szakosításával szeretnék foglalkozni.

S z e r i n t e m a képzés ágazatok alapján történő szakosodását el kellene törölni. Az elképzelés szerint az egyes évfolyamokon belül szakonkénti elkülönülés tehát nincs, csak a diplomák "szakosodnának".

A tárgyak többségét ugyanis a hallgató választaná, és venné fel a néhány kötelező alaptárgy mellett. Az elvégzett kurzusok alapján kapna aztán valamilyen diplomát. Ebben három alaptípus létezne: gyakorlati, elméleti és tanári. A gyakorlati típus két részre osztható tovább: "szakember" és vezető. Előbbi csoportba tartoznának a hagyományos vállalati feladatokat ellátó közgazdászok / tehát nyilván a többség / a másik csoport végzettsége egyfajta menedzserképzésnek felelne meg.

A másik két fő irány pedig diszciplinárisan oszlana meg / lásd 1. ábra/. A tanárképzés ebben a strukturában úgy valósulna meg, hogy a többieknek előírtak mellett külön pedagógiai tárgyakat is felvennének.

A másik nagyon fontos változás a több lépcsős képzés bevezetése volna. Jobb elnevezés híján az első szint neve alapszint lenne, a másodiké posztgraduális, a harmadik pedig doktori szint. Az alapidiploma elérése három, négy évig tartana. Ez a diploma kvalifikálna vállalati, minisztériumi, stb. szakközgazdasági munka ellátására.

A poszt-graduális szintre több úton lehetne bekerülni.

1, Az alapkurszusokon kimagasló eredményt elérő hallgatókat javasolnák ide.

2, A korábban közgazdasági egyetemen, vagy netán más egyetemet végzett, de gazdasági téren dolgozó szakemberek kerülhetnének be.

A poszt-graduális diploma menedzserképzést adna. Ez a diploma szükséges, de nem elégséges feltétele lenne bizonyos vezetői posztok betöltésének, vagy vállalatoknál vagy intézményeknél végzett elméleti munkához.

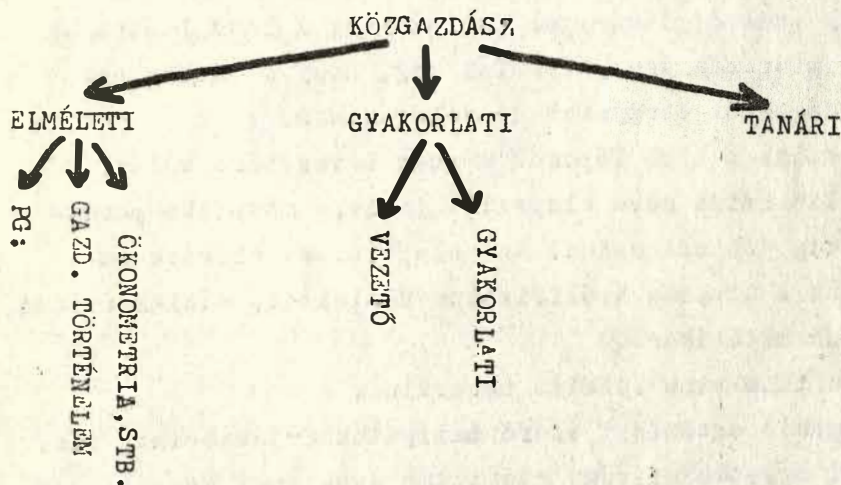
A poszt-graduális szinten a tanulással párhuzamosan kutatást is végeznének a hallgatók, sőt demonstrátori munkát is végezhetnének az alapszinten. Végül a doktori szinten elméleti közgazdászok képzése folyna.

Ebben a rendszerben nagy lenne a lemorzsolódás. Pl. a felvettek mondjuk 60-70%-a végezné el az alapkurszust, 10-15 %-a a poszt-graduális kurszust, 1-2%-a doktori kurszust.

Ahogy mondtam, lennének bizonyos kötelező tantárgyak. Ezek keretein belül alapvető közgazdasági tudást kapnának a hallgatók. Ezek előtantárgyakként szolgálnának különböző alternatív és fakultatív tantárgyaknak. A tantárgyakat vizsgák zárnák, ahol a hallgatókat pontoznák. Ezek a pontok az évközi munkával, TDK-kal, házi dolgozatokkal, szakmai gyakorlatokkal és a közösségi munkával elért pontszámokkal együtt lennének az éves keret. Amennyiben valakinek az éves kerete nem érne el egy minimális szintet, három évig nem iratkozhatna újra be. Ha valaki eléri a minimális éves keretet, az szükséges, de nem elégséges feltétele annak, hogy tovább folytassa tanulmányait. Ha a kötelező tantárgyak több mint feléből nem felelt meg, akkor évet kell ismételnie. Ha kevesebb mint feléből nem felelt meg, akkor ezeket a tantárgyakat újra kell vennie.

Az évi kereteket összeadva, ha az nem ér el egy minimális szintet, a képzési szintet nem tudja befejezni. Minden képzési szint egy záródolgozattal végződné. Az alapszint diplomamunkával, a poszt-graduális szint egy magasabb szintű diplomát kapna, mondjuk valami hasonlót, mint most a szakközgazdászok.

1. ábra/ A-közgazdászképzés szakosodásának elméleti modelje.

Ujlaki György

X. 3.	Szupertrió: Vukán, Berkes, Kőszegi	KÖZGÁZ	Jazz klub	19 h
X. 8.	Pasolini : Mamma Róma		Filmklub	19 h
Ráday				
X.25.	Társalgó klub témája Kasztrendszer a XX. sz-ban			19 h
X.28.	POL-fórum			
	vendége Domány András	témája	Lengyelország	19 h
X.29.	Interfolk egy. koncertje	film: A kannibálok	Disco: Csulej	20 h

PROGRAMOK

KÁNYÁDI SÁNDOR VERSEI

1929-ben születtem. A hatvanas évek
középe óta nemcsak a romániai
magyar irodalom vezéregyenisege,
hanem Nagy Lászlóval, Csóri Sán-
dorral, Kertész Gyulával együtt a
magyar költészet társadalmi
problémák iránt érzékeny ára-
mának kiemelkedő alakja.

FÁTÓL FÁIG

Fától fáig a sűrűsödő alkonyatban
fától fáig lopja magát a gyermek
Én istenem csak vissza ne
csak ne gyalog kellene
csak le ne menjen a nap a tisztásról
legalább a csengettyűt hallanám

Meg-megtorpan futásra készen
kis szíve mint a mókuszökör közé de
borzongó nyárfalevelek közé de
hol vannak már a nyárfák hűtlenül
ott maradtak a tenyérszerű tallérszerű
fillérszerű tisztáson
Visszafelé majd
sörényébe markolok Vágtába jövök
csak addig a vastag bükkig ha még
az innen számított ötödik fáig

Őznek rókanak farkasnak lenni
bokornak ágnak avarnak lenni
madárfészeknek lenni
madártojásnak lenni
nyárfalevélnak lenni
kakukkhangnak lenni
csak lovait kereső kisfiúnak
ne lenni

Még két fáig három fáig
Hallom Nem hallom Hallom
Ha eljutok addig a gyertyánig
katona leszek hajóskapitány leszek
fölfedezem Amerikát Amerika is
elveszhet de én megtalálom
Sörényébe markolok
Még egy Még három
Próféta leszek betegeket gyógyítok
Jézus leszek
föltámasztom édesanyámat
Tovább tovább most már hallom
"Áprilisnak bolondja"
fölmászott a toronyba
megkérdezte hány óra
Fél tizenkettő
Fölmászott a toronyba"

Most nem hallom biztos állnak
jöllaktak már bóbiskolnak
Hogy a kutyák ennék ki a bendőjüket
hogy a farkas
Sirni kéne énekelni
éjnek lenni
nem is lenni
csak ne kéne beljebb menni

Jól eljöttem Hol a tisztás
Még csak öt fát megyek s akkor
"Ördögborda ördögborda
mézes lett a mackó orra"

Szól a csengő most is hallom
Jól eljöttem Hol a tisztás
Innen még visszatalálok
Morzsát hintek
gallyat török
nevemet a fába vésem

Szól a csengő most is hallom
folyton hallom hallom régen
Hallottam az anyaméhben

Megvár a nap
meg a nyárfák
Róka-alkony farkas-éj
haladj tovább fától fáig
biztasd magad kislegény

Rég nem hallod mégis hallod
Hold világol a tisztáson
Már a hold is lemenőbe
Morzsáid felcsipegették
gallyaid a fák kinőtték

Neved heges hieroglif
Száraz ágon csüng a csengő
lovad farkas tépte széjjel
Dzsungel már az erdő
Anyatej
Hangyatej
Tovább tovább fától fáig
"Mézes lett a mackó orra
rá is szálltak a legyek"

Elszisszent az út alólad
Nyárfák félelme ülepült
homlokod pólusaira
De csak tovább fától fáig
Nincs az a film az a magnó
vissza ez már nem játszható

Kínálkozó ágak
hurkot himbáló filozófusok
"C'est la vérité monsieur"
"Die letzte Lösung mein Herr"
"Fél tizenkettő
bolond mind a kettő"

Tovább tovább fától fáig
magad lopva
botladozva
Anyatej
Hangyatej
Ecet

TALLÉR

Az mindegy: vonaton, százhetvenessel
suhanó fák között - izgága tánczene kísérettel -
vagy több ezer méterről alápilllogóban:
morzsákat hint a lélek:
ösvénynek tetsző utakra, egymásba-
szaladó sürgönyoszlopok közé, ápolt
autópályák szegélyeire;
tenyeredben egy múzeumban látott bot melege;
vándor mesterlegény-vágy
tünődik a megérkezés
tisztá vendégfogadójáról: tallér
pendül a tölgyfa asztalon,
sűrög-forog a csinos fogadósné,
nyikorgó falépcsőn kalauzol,
tenyerével védi a gyertya röpködő lángocskáját,
beszél, beszél valami érthetetlen kedves nyelven;
és belealszol abba, hogy hogyan lesz tovább.

REGE

És -akarva, akaratlan-
üzik ismét szakadatlan...

Arany

Hallgatag lovasok poroszkálnak
valahol egy homályló erdő alján,
dombok, hajlatok szelid
hulláma ring utánuk.
Nyoma veszett a gimnek, s tán örökre.
Jól tudják mind, de megfordulni
már nincs erő. S hová is fordulnának?
Hány tavasz s hány nép virágzott el
a nyomukban, mióta jönnek!
-Majd eladjuk a nyeret, gondolja a vezér,
hogyha a szükség úgy hozná magával,
s végül a lovakat is, ha nem lesz más kiút,
de a gimnek nem szabad az emlékezetből kivesznie.
Majd népet toboroz, történelmet terem
magának ez a szép áltatás, melyet
jószerével magam is inkább vélek
álomnak, mint valónak. Talán fölbukkan egyszer,
s ha nem, még jobb. -Itt megszállnánk-fordul
társai felé fáradtan-, falunk is valamit,
aztán virradattal-tovább. Alkalmas helynek látszik,
meglehet, hogy a gim is itt valahol a bozótban
éjszakázik. Forrást is gyanítok a közelben.
Hozz vizet, sámán, ha úgy lenne.
Újjongva hozza a sámán a tömlőt:
-Jól sejtetted, vezér, ott a nyom, nemrég ihatott.
Vidáman lobban föl a tűz, s a reménytől
nem érzik már a fáradtságot.

Magam is láttam a nyomot, fiam, itt kell lennie,
valahol itt a közelben, ha megnősz, biztosan megtalálod.

JÖNNEK HOZZÁM

jönnek hozzám hajnalonta
ködbe bújva lopakodva
jönnek hozzám hajnalonta
honnan jönnek mit akarnak
csontomig ki mért takarnak
csontomig ki mért takarnak
kebelembe rezgőnyárfát
kötnék alá árva bárányt
mért ültetnek rezgőnyárfát
szivem májam mint a gyermek
akit ha kell ha nem vernek
akit ha kell ha nem vernek
szivem májam mért szedik ki
szivem májam mért szedik ki
s vetik a kutyaéknak enni
kötnék bár egy tiszta gyolcsba
annyit érdemeltem volna
kötnék bár egy tiszta gyolcsba
két szememen ki-bejárnak
elmenőben meggyaláznak
két szememen ki- s bejárnak
földdel tömik be a számát

LASSAN ELTELIK

eltelik a nagy készülődésekkel
lassan eltelik előbb a fele
aztán a másik fele is csak
készülődünk az időközben idő-
szerűtlenné vált nagy mire is
végül a sebtiben sütogetett kis
pecsenyék ösömörével a szánkban
mentegetőzve tárjuk szét már csak
arra jó karjainkat sajnos élni
is kellett közben sajnos így igaz

VANNAK VIDÉKEK

vannak vidékek ahol
a fölösleges
kutya- s macskakölyköket
vízbe ölik vagy elevenen
eltemetik
de mielőtt még a szemük
kinyílt volna
de mielőtt még a szemük
kinyílt volna

KÖNYVAJÁNLAT

...Ha többet követelünk, az egyén lázad vagy neurotikussá válik, vagy boldogtalanná tesszük. Az a törvény "szeresd felebarátodat, mint önmagadat" az emberi agresszió legerősebb elhárítása és kitűnő példa a kulturális felettes én pszichológiát nélkülöző eljárásának. A törvény kivihetetlen; a szeretet ennyire nagymérvű inflációja csak értékét csökkentheti; nem háríthatja el a nehézséget. A kultúra mindezt elhanyagolja; csak arra buzdít, hogy minél nehezebb az előírás követése, annál nagyobb az érdem. Azonban, aki a jelenlegi kultúrában ilyen előírást betart, csak hátrányba kerül azzal szemben, aki túlteszi magát rajta. Milyen hatalmas lehet az agresszió kulturális gátlása, ha elhárítása éppen olyan boldogtalanná tehet, mint maga az agresszió! Az úgynevezett természetes etika itt nem tud mást nyújtani azon a nárcisztikus kielégülésen túl, hogy magunkat jobbnak tarthassuk, mint a többiek. Az az etika, amely a valláshoz tartja magát, egy jobb túlvilág ígéretével lép fel. Ugy gondolom amíg az erényt már nem itt a földön jutalmazták, addig az etika hiába prédikál. Számomra is kétségtelennek tűnik, hogy a reális módosulás az emberek birtokviszonyában itt inkább jelent majd kiutat, mint minden etikai parancs; de a szocialistáknál ennek a belátását az emberi természet újabb idealista jellegű félreismerése elhomályosítja és csökkenti a megvalósításnak az értékét.

...Számomra az emberi faj létkérdésének tűnik, hogy vajon és milyen mértékben sikerül kulturális fejlődésének úrrá lenni az emberi agresszív és önpusztító ösztönöknek az együttélésben okozott zavarán. Ebben a vonatkozásban talán éppen a jelen érdemel különleges figyelmet. Az emberek a természeti erők feletti uralmukban odáig jutottak, hogy segítségükkel könnyű egymást az utolsó emberig kiirtaniuk. Innen származik jó része jelenlegi nyugtalanságuknak, boldogtalanságuknak, szorongó hangulatuknak. És most azt várjuk, a két "mennyei hatalom" másika, az örök erősz megerősíti magát, hogy éppoly halhatatlan ellenfelét legyőzze a harcban. De ki láthatja előre az eredményt, a végkifejletet?

SIGMUND FREUD: ESSZÉK

ROSSZ KÖZÉRZET A KULTÚRÁBAN

olvastuk valahol

"Az eltiportak mindenkori legfélelmetesebb visszavágása az Újrakezdés."

/Sütő András/

"Embereknek van a legnagyobb súlya az életben, embereknek, akiket ismertél."

/Jorge Semprun/

"Az élet nem cél és nem eszköz, hanem jog." /Heine/

"...Hiszek a szóban. Kötelességem figyelni a szóra.

Bánnom a szóval: odaadás és felelősség.

Hiszem azt is, elvezet a pecsétek mögé, ahol éppen rám várnak a titkok."

/Nagy László/

"A tett egymagában nem fogalmazza meg az ember jellemét: összképe azzal egészül ki, miképp viseli el következményeit.

Vállalva a helytállást, vagy egerutat keresve, vagy tettét megtagadva."

/Déry Tibor/

"Az életben az emberek az átlagot szeretik, azt becsülik, és azt jutalmazták. A nagy, a példás és a sok, esküdt ellenségük. Ezért üldözik a jobbakat, a szebbeket, az erkölcsösebbeket és a bátrabbakat. Egyszóval mindenkit, aki a közepszerűséget nyugtalanítja."

"Vesd a pillantásodat akármilyen messzire vagy magasba, de aztán térj vissza a földre, mert csak az az igazság érdemes a tetre, amelyet az emberek követni tudnak."

/Barabás Tibor/

"A remekműveknek tulajdonsága, hogy minél többször találkozik velük az ember, annál többet mondanak."

/Illyés Gyula/

"Nem fecske módra kell átsuhanni a könyvön. Meg is kell abban merülni."

/Móra Ferenc/

"Hiszek a könyvek és a nevelés hatalmában, mint a rettegés és gyűlölet ellenszerében."

/Chaplin/

"Az élet felfogás kérdése." /Marcus Aurelius/

"A könyvekben olyan igazságokat találsz, amelyeket barátaid nem mertek elmondani."

/Démokritosz/

"A közönségnek nem azt kell adnunk, amit kér, hanem amit kérnie kellene."

/Goethe/

"Olyan könyvet adj, hogy aki elolvassa, nyugtát ne lelje többé."

/Gorkij/

Pasolini: MAMMA ROMA

Pier Paolo Pasolini 1922. március 5-én született Bolognában, tisztviselő családban...és Pasolini itt végezte az irodalomszakot az egyetemen. Még vidéken kezdte meg irodalomkritikusi tevékenységét, ami 1949 után - Rómában is - folytatódott. 1955-től vagy részt vett filmek és forgatókönyvek írásában, vagy maga írt forgatókönyvet. Carlo Lizzani két filmjében Pasolini színészként működött közre. Figyelembevételével tevékenységének intenzív voltát, nem tűnik csodálatosnak, hogy rendezései szintén elég gyakoriak voltak. Mindez nemcsak Pasolini sokoldalúságára utal, hanem arra is, hogy az irodalomtól való távolodása és a filmhez való közeledése nem egyszerű csereaktus volt életében, hanem mélyreható, sok következménnyel járó bonyolult folyamat. Ebben a folyamatban művészeti és tudományosan egyaránt megpróbálta kikristályosítani az előtte álló feladatokat és összefoglalni a megoldási kísérletek tapasztalatait. Magukra a feladatokra a társadalmi mozzanatokon túl utalnak az olasz és az egyetemes filmművészet 60-as évekbeli próbálkozásai és eredményei.

1975-ben Pasolini gyilkosság áldozata lett, amely összefüggésben volt a nyilvánosság előtt vállalt homoszexualizmusával. A halál milyensége azonban nem befolyásolja a művészetét, amelynek objektív helyét és szerepét kell megvizsgálni az olasz és egyetemes filmművészetben.

Pasolini maga beszélt az irodalomhoz és a filmhez való viszonyáról /Cinema Nuovo, 1969. 201. szám/ az után, hogy a filmhez pártolását az irodalomtól szóvátették: "...Filmjeimről legalább beszélnek - akár jót akár rosszat mondanak is - , irodalmi műveimről azonban nem. Napjaink filmművészete egy csodálatos lehetőséget ad: feltámaszthatjuk a kimondott szó költészetét, azt, ami a homéroszi idők óta nem létezik többé. /Hacsak akadémiai jellegű költői estéken nem./"

A hatvanas évek elején az elidegenedés ellentmondás-kompelxumához kapcsolódó hősökkel szemben valamennyire is jelentékeny népi hős nem jelent meg az olasz filmművészetben. Pasolini viszont éppen a népi hős megformálására törekedett. Amikor Pasolini a népi hőst /némileg módosítva / átmentette a neorealizmus válsága után, akkor nyilvánvalóan ezt csak úgy tehette, ha a nyomoruság forrásai között a belsőt is felsorakoztatta. Ezzel...aktivizálta...hősét mint olyat, aki...belső korlátain képes túllépni. Ha egészében nem tud kitörni, akkor nem az ő, hanem a külső körülmények hibája. A Mamma Róma erről szól.

november 8. 19^h

JAZZ..

A Jazzklubban: S Z U P E R T R I Ó nov. 13.

Magyarország egyik legismertebb és legnépszerűbb együttese nagy szerepet vállal új tehetségek felkutatásában.

Vukán György - a trió billentyűje - rendkívül termékeny zene- az együttes repertoárján szereplő darabok nagy részét is ő komponálta ill. hangszerelte.

46 játékfilm és két musical zenéje fűződik a nevéhez. 1971-ben Balázs Béla díjjal tüntették ki.

Az együttes bőgőse Berkes Balázs, 16 éve játszik együtt Vukánnal. Sokat koncertezett Európában több fesztiváldíj tulajdonosa.

A doboknál Kőszegi Imre ül. Az ő hírnevét nemzetközi együttese alapozta meg. / Nála volt szólista például a híres lengyel zenész Zbigniew Namysłowsky/. Ezzel az együttesel készítette "For Kati" című lemezét, melyet az NSZK-ban adtak ki.

Zenei pályafutását ismerte el a Magyar Rádió nivódija is. A műsor előtt Szigeti Péter: A jazzvilág nagyságai c. sorozata Don Cherry-vel foglalkozik.

Vé gül egy sajnálatos hír: a nov. 13-ára tervezett jazzszombat Jasper Van't Hof egyéb elfoglaltsága miatt elmarad.

LAPZÁRTA

Ülést tartott az egyetem közművelődési bizottsága. A bizottság feladata a közművelődési törvény alapján az egyetemi közművelődési tevékenység irányítása; elnöke az általános rektorhelyettes, titkára a közművelődési titkárság vezetője.

Az ülés elfogadta a művészeti csoportok, a KÖZGÁZ klub és a kollégiumok féléves kulturális terveit, már amelyiké már megvolt. Sajnos még nem mind készült el. Ez azért rossz, mert így nem lehet koordinálni a programokat. November 18-án pl. egyszerre lenne Egyetemi Ifjusági Parlament és Mund al filmvetítés Szepesi György - Végh Antal vitával, ami nem túl szerencsés. Felvetődött még, hogy az egyetemi művészeti csoportok előadásait a hallgatók egyáltalán nem látogatják és ez lehetetlen helyzet. Rossz, hogy az idén nem volt elsős tábor, mert így az elsősöket legfeljebb az instruktorokon keresztül /nem/ lehet elérni és a klubban is és máshol is kevés az elsős.